

เรียน ผอ.สำนัก.,ผอ.กอง และหัวหน้าหน่วยงาน
เพื่อโปรดทราบ

စာန. 3 အ 52

[illegible]

298.8. 2552

30 ឧ.ប. 2557

(นายเชษฐา จำโพธิ์)
อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์
1 ก. ค. 2552

1. ഏറ്റവും വലിയ നഗരം: മുംബൈ

อปส. (นายเจริญ จำโพธิ์) 25072 = 2 ก.ค. 2552

- 1 N.A. 2552

รปส. (นายภกฤษณพร เสริมพานิช)..... 15072
 รปส. (นายรัตนบุรี อติศัพท์)..... 95072 30 มิ.ย. 2552
 30 ส.ย. 2552 ~~นายภกฤษณพร~~ 15072
 1.1.62

กรมประชาสัมพันธ์
รับที่ 25072
วันที่ 29 มิ.ย. 52

13:07 น.

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๒

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการตามความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง “สิทธิ หน้าที่กับบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศ”

๑ เรียน อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์

กองกฎหมายและระเบียบ
รับที่ 25072
วันที่ 29 มิ.ย. 52

อ้างถึง หนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๐๑๐๕.๐๕/ว ๓๖๒๕ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการตามความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง “สิทธิ หน้าที่กับบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศ” จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งเรียนเชิญท่านและเจ้าหน้าที่ด้านกฎหมายและดำเนินนโยบายในสังกัดเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “สิทธิ หน้าที่กับบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศ” เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๒ ณ โรงแรมเอส ดี อเวนิว กรุงเทพมหานคร เพื่อร่วมกันพิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

ในการนี้ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้จัดทำรายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการตามความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง “สิทธิ หน้าที่กับบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศ” เรียบร้อยแล้ว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้นำเรียนรองนายกรัฐมนตรี (นายกรณ์ศักดิ์ สกราวสุ) ทราบ พร้อมกับแจ้งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบ เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไปด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิติ เปรมรัศมี)

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

**เรื่อง รายงานผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี
ในเรื่องที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี**

เรื่อง สิทธิ หน้าที่กับบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศ

๑. สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ให้คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี เรื่อง สิทธิ หน้าที่กับบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศ ซึ่งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (หน่วยงานหลัก) ได้ประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวนรวม ๔๗ หน่วยงาน ประกอบด้วย กระทรวง จำนวน ๑๗ กระทรวง กรม จำนวน ๒๗ กรม และรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๓ หน่วยงาน เช่น กรมทางหลวง กรมทรัพยากรน้ำ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมที่ดิน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บริษัท ปตท. (จำกัดมหาชน) บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด และการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย เป็นต้น ทั้งนี้ มีผู้แทนสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเข้าร่วมพิจารณาด้วย และที่ประชุมได้เสนอความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการต่อความเห็นของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังนี้

คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นของ สภาที่ปรึกษา ฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑. ข้อเสนอแนะกฎหมาย ๑.๑ รัฐควรกำหนดระยะเวลาในการออกกฎหมาย ให้แน่ชัด โดยกฎหมายกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ โดยเคร่งครัด	เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว แต่เนื่องจากกระบวนการออกกฎหมายนั้น มีช่วงการพิจารณาของฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งฝ่ายบริหารมีอาจก้าวล่วงได้ ทำให้การกำหนดระยะเวลาในการออกกฎหมายเป็นไปได้ยาก โดยกฎหมายกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๒ เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ... ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยร่างกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารและเสนอความเห็นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ รวมถึงการกำหนดหลักเกณฑ์การบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมตามมาตรา ๒๔๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐

คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นของ สภาที่ปรึกษา ฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑.๒ รัฐควรให้ประชาชนมีบทบาทในกระบวนการบัญญัติกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย ที่ครอบคลุมเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากร การจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุโทรคมนาคม การจัดการชลประทาน อีกทั้งควรเก็บข้อมูลจากประชาชนที่ถูกผลกระทบก่อนที่จะเสนอร่างกฎหมายในเรื่องดังกล่าวด้วย	เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า ควรบัญญัติไว้ในกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องให้มีการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ ในกระบวนการออกกฎหมาย กฎระเบียบ หรือประกาศ ที่มีผลกระทบต่อประชาชน โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากร การจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุโทรคมนาคม การจัดการชลประทาน โดยคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับประชาชนจากการบังคับใช้กฎหมาย
๑.๓ รัฐควรยกระดับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ.๒๕๔๘ ให้มีฐานะเป็น “พระราชบัญญัติ”	เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า เพื่อให้สอดคล้องกับ มาตรา ๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ และหากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ.๒๕๔๘ มีฐานะเป็น “พระราชบัญญัติ” ก็จะเกิดสภาพบังคับที่มากกว่าระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ.๒๕๔๘ ซึ่งจะทำให้การดำเนินโครงการต่าง ๆ ของรัฐเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลสนองความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ปัจจุบันร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว อยู่ในขั้นตอนการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑.๔ รัฐควรควบคุมให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย	เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า หน่วยงานทุกหน่วยงานจะต้องควบคุมให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างเคร่งครัดตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ทั้งนี้ ได้มีการเสนอเรื่องการจัดตั้งสำนักงานบังคับคดีอาญา และการบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นองค์กรที่ฟังของประชาชนและช่วยสนับสนุนการสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม

คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นของ สภาที่ปรึกษา ฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑.๕ รัฐควรควบคุมกระบวนการติดต่อ ประสานงานระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่ให้ใช้เวลานานเกินไป	เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า ควรมีการ กำหนดและควบคุมกระบวนการติดต่อประสานงานระหว่าง ประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ให้ใช้เวลานานเกินควร และควรกำหนดบทลงโทษทางปกครองหรือทางบริหาร กรณีไม่สามารถบริการประชาชนได้ภายในกำหนดระยะเวลา ที่กำหนด
๑.๖ รัฐควรส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคม ยอมรับกฎกติกาของสังคม หากมีปัญหาในการบังคับ ใช้รัฐธรรมนูญ ให้ใช้วิธีออกเสียงประชามติ ไม่ยอมรับ การล้มล้างรัฐธรรมนูญ	เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า หากมีปัญหา ในการบังคับใช้รัฐธรรมนูญควรใช้วิธีออกเสียงประชามติ หากกรณีที่บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญไม่เป็นที่ยอมรับ ของประชาชน ควรมีการแก้ไขให้เหมาะสมด้วย
๑.๗ รัฐควรส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนต้องยอมรับ และปฏิบัติตามกฎหมายโดยเคร่งครัด	เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า ควรส่งเสริม ให้ทุกภาคส่วนต้องยอมรับและปฏิบัติตามกฎหมาย โดยเคร่งครัด และควรทำให้เกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดการยอมรับการปฏิบัติตามกฎหมาย
๑.๘ รัฐควรส่งเสริมให้เกิดการยอมรับสิทธิ และเสรีภาพของบุคคลอื่นที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ	เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า ควรให้มีการ ยอมรับสิทธิและเสรีภาพของบุคคลให้เหมาะสมและเป็นไป ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ และทำให้เกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดด้วย
๒. ข้อเสนอแนะด้านสิทธิ หน้าที่และการมีส่วนร่วม ของประชาชนในเชิงนโยบาย ๒.๑ รัฐควรปรับทำที่เพื่อส่งเสริมให้การใช้สิทธิ หน้าที่ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ประเทศเป็นไปตามเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้ เนื่องจาก แนวนโยบายหรือการดำเนินงานที่ผ่านมาขัด ความสมบูรณ์ และไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ ของกฎหมายที่ได้ตั้งไว้ นอกจากนี้ภาครัฐควรให้ข้อมูล ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศ แก่ประชาชนให้มากที่สุดและไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง	เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า ในการส่งเสริม ให้การใช้สิทธิ หน้าที่และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนาประเทศให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้ ควรมีการ ออกกฎหมายว่าด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ บริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือระดับ ชุมชน ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ และสนับสนุนส่งเสริม ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น มากยิ่งขึ้น รวมทั้งควรขยายช่องทางการประชาสัมพันธ์

คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นของ สภาที่ปรึกษา ฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	และรับทราบข้อมูลข่าวสารของประชาชน โดยไม่มีการกีดกันและให้เสมอภาค
๒.๒ รัฐต้องเสริมสร้างให้เกิดความสมานฉันท์ ความเป็นปึกแผ่นและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยการให้วัด และโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการสร้าง ความสามัคคี ให้ผู้นำทางศาสนา ปราชญ์ชาวบ้าน ครู หมอพื้นบ้าน เป็นต้น เป็นกลไกการเชื่อมประสาน ความสามัคคี และจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารและประสบการณ์กันอย่างเท่าเทียม	เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า การส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้นำทางศาสนา ปราชญ์ชาวบ้าน ครู หมอ พื้นบ้าน มีความรู้ในหลักธรรมที่ถูกต้องของศาสนา เพื่อเป็นบุคคลตัวอย่างด้านคุณธรรม จริยธรรม นอกจากนี้ ควรสนับสนุนให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันอื่น ๆ ให้สามารถเป็นศูนย์กลางในการสร้างความสมานฉันท์ ความเป็นปึกแผ่นและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และควรจัดตั้งสถาบันหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องนี้ โดยตรง
๒.๓ รัฐควรยกระดับความรู้ความเข้าใจต่อ ประเด็นสิทธิ หน้าที่ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาประเทศ โดยรัฐรับเป็นเจ้าภาพในการ ดำเนินงานและสนับสนุนให้มีบรรยากาศเอื้อต่อการ เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้	เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า ควรให้ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐและภาค ประชาชน และในการให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชน นั้นจะต้องให้ทั้งความรู้ ความเข้าใจในเรื่องระดับ เทคนิค และวิธีการการมีส่วนร่วมของประชาชน และจิตสำนึก สาธารณะโดยต้องมีวัฒนธรรมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้วย
๒.๔ รัฐควรส่งเสริมให้เกิดการปฏิรูปกฎหมายที่มี เนื้อหาสาระที่เอื้อให้ประชาชนได้เข้ามามีสิทธิ หน้าที่ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศได้อย่างแท้จริง	เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า ควรกำหนด วิธีการ และแนวทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ให้ชัดเจน ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการ การปฏิรูปกฎหมายเพื่อทำหน้าที่ศึกษา และเสนอแนะ การจัดทำกฎหมายที่จำเป็นต้องตราขึ้น เพื่อบูรณาการ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ และจัดทำกฎหมายเพื่อจัดตั้งองค์กรเพื่อการ ปฏิรูปกฎหมายตามมาตรา ๘๑ (๓) ให้แล้วเสร็จภายใน หนึ่งปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญดังกล่าว โดยคณะกรรมการการปฏิรูปกฎหมายได้มีการเผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับการปฏิรูปกฎหมายแก่ประชาชน พร้อมทั้งรับฟัง ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ของคณะกรรมการการปฏิรูปกฎหมายเพื่อการปฏิรูป

คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นของ สภาที่ปรึกษา ฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	กระบวนการยุติธรรมไทย
๒.๕ รัฐควรกำหนดแนวนโยบายการพัฒนาแบบ ล่างขึ้นบน (Bottom up)	เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า ในการกำหนด นโยบายการพัฒนาแบบล่างขึ้นบนจะช่วยให้สามารถกำหนด ประเด็นปัญหาและการแก้ไข รวมทั้งสามารถพัฒนา ประเทศได้ตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง โดยการกำหนดแนวนโยบายพัฒนานั้นควรมีทั้งแบบ ล่างขึ้นบนและแบบบนลงล่าง เนื่องจากการแก้ไขปัญหา หรือการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศโดยรวม จำเป็นต้องมีการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ และแนวโน้มในภาพรวมระดับชาติและระดับโลก รวมทั้งการสำรวจความต้องการของประชาชนในทุกภาค ส่วนร่วมด้วย
๒.๖ รัฐควรยกระดับให้ประชาชนกินดี อยู่ดี เพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนให้ประชาชนได้ตระหนักถึง หน้าที่ที่พึงมีต่อสังคม	เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า ควรมี การขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นโยบายที่มีอยู่เกิดผล เป็นรูปธรรมชัดเจน
๒.๗ รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการ จัดตั้งองค์กรจากภาคประชาชน	เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยเห็นว่า ปัจจุบัน องค์กรภาคประชาชนเกิดขึ้นมากมายแต่ขาดการส่งเสริม และสนับสนุนอย่างจริงจังจากทุกภาคส่วน และขาดการ บูรณาการและติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง จึงมี ลักษณะต่างคนต่างทำ ทั้งนี้ ได้มีการสนับสนุนให้องค์กร ภาคประชาชนได้รวมตัวกันจัดตั้งเป็นองค์กรในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค เพื่อเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ รวมทั้ง การรักษาสิทธิตามสมควรแก่กรณีด้วย และเห็นว่า สภาพพัฒนาการเมืองจะมีส่วนช่วยอย่างมากในการส่งเสริม สนับสนุนเรื่องนี้

คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นของ สภาที่ปรึกษา ฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<u>ความเห็นเพิ่มเติมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u>	การกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิ หน้าที่กับบทบาท การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศ ควรคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดังนี้ ๑. ความรู้ ความเข้าใจและจิตสำนึกสาธารณะของประชาชน เช่น ค่านิยมที่ตรงกัน และผลประโยชน์โดยรวม เป็นต้น ๒. ความต้องการของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐ เป็นความต้องการของประชาชนที่หน่วยงานของรัฐต้องคำนึงถึงและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมให้ได้มากที่สุด ๓. การเชื่อมโยงค่านิยมและวัฒนธรรมไทยที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรสนับสนุนค่านิยม และวัฒนธรรมไทยที่ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน และขจัดหรือกีดกันค่านิยมที่ไม่ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ๔. เครือข่ายภาคประชาชน ควรส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายภาคประชาชน และบูรณาการ การดำเนินงานให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องเกื้อหนุน การทำงานของเครือข่ายซึ่งกันและกัน ๕. กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรให้ความ เรียบง่าย สะดวกต่อการเข้ามามีส่วนร่วม ของประชาชน โดยให้ความสำคัญกับการให้ข้อมูลข่าวสาร ที่ถูกต้อง ชัดเจนและครบถ้วนอย่างเท่าเทียมกัน